

Warszawa, dnia 10 marca 2012 r.

Stanowisko
Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji
Krajowej Rady Radców Prawnych

sporządzone w związku z prośbą o interpretację § 5 oraz § 11 Uchwały Nr 7/VIII/2010 KRRP z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału oraz funduszy celowych Krajowej Rady Radców Prawnych, skierowaną przez Dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu pod kątem zagadnienia:

„Od kiedy radca prawny korzystający z dobrodziejstwa przeniesienia wpisu powinien wpłacać składkę członkowską do Izby w której uzyskał wpis?”

W świetle obowiązującego stanu prawnego przynależność do samorządu zawodowego jest obowiązkowa. Dopiero z faktu przynależności do określonej jednostki organizacyjnej samorządu tj. okręgowej izby radców prawnych należy wyprowadzać obowiązek ponoszenia składki członkowskiej. Składka członkowska wnoszona do okręgowej izby radców prawnych pozwala na finansowanie jej działalności. Jest to obowiązek indywidualny radcy prawnego wynikający z wpisu na listę radców prawnych prowadzony przez właściwą radę okręgowej izby radców prawnych.

Radca prawny chcący przenieść wpis, obowiązany jest złożyć stosowny wniosek do rady okręgowej izby radców prawnych do której wpis ma być przeniesiony zgodnie z § 24 ust. 2 Uchwały Nr 110/VII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 30 stycznia 2010 r. w sprawie regulaminu prowadzenia list radców prawnych i list aplikantów radcowskich (dalej: Regulamin prowadzenia list radców prawnych). Przepisy cytowanej uchwały mają znaczący wpływ na kwestię daty powstania obowiązku składkowego. Stosownie bowiem do treści § 24 ust. 8, przeniesienie wpisu następuje z dniem, w którym uchwała o przeniesieniu wpisu stała się ostateczna. Z uwagi iż od uchwały rady o przeniesieniu wpisu radcy prawnego nie przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych (*a contrario* § 24 ust. 6 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych) staje się ona ostateczna w dniu jej podjęcia. Takie wskazanie daty (podjęcia uchwały rady) pozwala zachować pewność, co do momentu wskazującego na zmianę przynależności radcy

prawnego do określonej jednostki organizacyjnej samorządu, gdyż usunięcie go z innej listy radców prawnych ma już charakter decyzji (uchwały) związanej. § 24 ust. 7 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych, w którym ostateczną uchwałę o przeniesieniu wpisu przekazuje się niezwłocznie radzie okręgowej izby radców prawnych w której radca prawny był dotąd wpisany na listę, wskazując datę w której nastąpiło przeniesienie wpisu, ma jedynie charakter porządkowy.

Nie ulega wątpliwości, że postępowania w przedmiocie przeniesienia wpisu, nie można utożsamiać z postępowaniem w sprawie wpisu na listę radców prawnych. Wynika to m.in. z Regulaminu prowadzenia list radców prawnych, przewidującego odrębne tryby postępowania w tych kwestiach. Wynika stąd brak możliwości zastosowania ogólnych reguł z art. 5 ust. 1 i 2 uchwały Nr 7/VIII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej, zasad ich uiszczania i podziału oraz funduszy celowych Krajowej Rady Radców Prawnych (dalej: Uchwała ws. wysokości składki), które dotyczą generalnie istnienia, wygaśnięcia lub zwolnienia z obowiązku składkowego wobec samorządu zawodowego. **Przy ustalaniu momentu powstania obowiązku składkowego przy przeniesieniu wpisu stosować należy zasadę wyrażoną w § 11 ust. 2 Uchwały ws. wysokości składki z modyfikacjami wynikającymi z innych przepisów.**

Wniosek ten opiera się na ustaleniu kolizji niespójnych norm prawa wewnętrznego § 11 ust. 1 i 2 Uchwały ws. wysokości składki z § 24 ust. 9 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych.

W świetle § 11 ust. 1 i 2 Uchwały ws. wysokości składki obowiązek składkowy radcy prawnego uzależniony jest nie tyle od daty przeniesienia wpisu, ile od daty powiadomienia rady okręgowej izby właściwej dla podjęcia uchwały o usunięciu wpisu, o podjęciu uchwały o przeniesieniu wpisu. W świetle tych przepisów momentem decydującym o wygaśnięciu obowiązku składkowego wobec izby właściwej dla podjęcia uchwały o usunięciu wpisu jest data powiadomienia. **Właściwą realizacją tego przepisu ze strony rady podejmującej uchwałę o przeniesieniu wpisu byłoby powiadomienie bez zbędnej zwłoki (w dowolnej formie, co nie stoi na przeszkodzie późniejszej realizacji § 24 ust. 7 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych) o tym fakcie izby właściwej do podjęcia uchwały o usunięciu wpisu.** Opieszałość jednej z izb może prowadzić do sytuacji konfliktowych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, tym bardziej że z obowiązkiem ponoszenia

składki członkowskiej związana jest najczęściej składka ubezpieczeniowa ponoszona w imieniu radcy prawnego przez jego izbę.

Istotne w analizowanej sprawie ma brzmienie § 24 ust. 9 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych, w świetle którego rada okręgowej izby radców prawnych w której radca prawny dotychczas wpisany był na listę, niezwłocznie po otrzymaniu uchwały o przeniesieniu wpisu podejmuje uchwałę o usunięciu wpisu z dniem, w którym uchwała o przeniesieniu wpisu stała się ostateczna (skutek *ex tunc*). Z uwagi na okoliczność że obowiązek płacenia składki członkowskiej ma charakter indywidualny, zaś beneficjent składki wskazany jest przez uchwałę KRRP, która koordynuje działalność okręgowych izb radców prawnych należy oprzeć się na § 11 ust. 2 Uchwały ws. wysokości składki z modyfikacją wynikającą z § 24 ust. 9 Regulaminu prowadzenia list radców prawnych. Odrzucam tutaj możliwość zastosowania dyrektywy interpretacyjnej zakładającej pierwszeństwo stosowania uchwały późniejszej przed wcześniejszym aktem tej samej rangi, gdyż nie występuje sprzeczność na tej samej płaszczyźnie regulacji. Zwrócić również należy uwagę, że sama konstrukcja § 11 ust. 1 i 2 Uchwały ws. wysokości składki jest wadliwa, gdyż nakłada obowiązek składkowy na radcę prawnego wobec określonych izb w terminach, których cezury czasowe są mu nieznane (nie jest o nich informowany przez radę) i niezależne od niego.

W mojej ocenie obowiązek składkowy powstaje więc w miesiącu następującym po miesiącu, w którym nastąpiło podjęcie uchwały o przeniesieniu wpisu. Sam fakt powiadomienie izby dokonującej usunięcia wpisu o podjęciu uchwały o przeniesieniu wpisu nie może rodzić takich skutków prawnych, z uwagi na charakter i treść podejmowanej uchwały o usunięciu wpisu. Powiadomienie może mieć jedynie charakter porządkowy, zaś skutki prawne dotyczące obowiązku ponoszenia składki członkowskiej wynikają z Uchwały ws. wysokości składki na podstawie uchwały rady dotyczącej przeniesienia wpisu. Wynika to z konieczności związania przynależności radcy prawnego do określonej izby z obowiązkiem ponoszenia składek członkowskich, uniknięcia sytuacji ponoszenia miesięcznej składki członkowskiej przez radcę prawnego w okresie w którym nie będzie już (z uwagi na skutek uchwały o usunięciu wpisu z listy od dnia podjęcia uchwały o przeniesieniu wpisu co dalej może rodzić skutek w postaci uznania składki wniesionej do dotychczasowej izby jako świadczenia nienależnego) zrzeszony w swojej dotychczasowej izbie, a tym samym nieporozumień prowadzących do równoległego ponoszenia składki członkowskiej w dwóch różnych izbach.

Konkluzja

Obowiązek radcy prawnego - „korzystającego z dobrodziejstwa przeniesienia wpisu” – związany z wnoszeniem składki członkowskiej „w izbie w której uzyskał wpis” powstaje od miesiąca następującego po miesiącu w którym nastąpiło podjęcie uchwały o przeniesieniu wpisu.

Uwaga

Jest to już trzecia opinia sporządzona w Ośrodku Badań, Studiów i Legislacji dotycząca uregulowań Uchwały Nr 7/VIII/2010 KRRP z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej i składki ubezpieczeniowej. Istnieje konieczność przeanalizowania całej uchwały i wprowadzenia kolejnych zmian (wcześniejsze były już inspirowane przez OBSiL, który nie brał udziału w procesie przygotowania przedmiotowej uchwały), a które zapewnią spójność systemu prawa wewnętrznego.

dr Arkadiusz Bereza

Kierownik

Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji
Krajowa Rada Radców Prawnych